

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **R.**, N.W.S., zastúpeného advokátkou JUDr. D.V.Š. proti žalovanému: **1/ J.M., a.s., L.B.**, IČO: X., žalovanému **2/ Ing. B.P.B.**, obaja zastúpení advokátom JUDr. A.M.B. a žalovanému **3/ Č., a.s.**, pobočka zahraničnej banky v SR, M., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. A.J.B., **o náhradu škody vo výške 13 167 116,-- Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2007, č.k. 3 Cbm 61/04-382 v znení opravného uznesenia z 25. februára 2008, č. k. 3Cbm 61/2004-403, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2007, č.k. 3Cbm 61/04-382 v znení opravného uznesenia z 25. februára 2008, č. k. 3Cbm 61/2004-403, sa **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 3/ náhradu trov odvolacieho konania v sume 1 548,81 eur.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozhodnutím zamietol návrh na začatie konania, ktorým sa žalobca domáhal voči žalovaným zaplatať istiny 13 167 116,-- Sk s príslušenstvom.

Súd prvého stupňa rozhodol tak s odôvodnením, že žalovaný 1/ ako správca reštitučného otvoreného podielového fondu (ďalej ROPF) prostredníctvom žalovaného 2/ ako člena štatutárneho orgánu správcovskej spoločnosti 18. februára 2003 priamym predajom vopred určenému záujemcovi cez B., a.s. B. odplatne previedol z majetku podielového fondu odporcu 1/ do majetku P., a.s. B. a podielových fondov P.P., a.s. B. 179 889 ks akcií emitenta S., a.s., B. (ďalej S. a.s.) v nominálnej hodnote 1 000,-- Sk/akcia, ISIN SK 1110001445, za jedinú záujemcami ponúknutú cenu 1 700,-- Sk za akciu, teda celkom za cenu 305 811 300,-- Sk. Žalovaný 3/ vykonával v danom čase na základe zmluvy so žalovaným 1/ funkciu depozitára a 18. februára 2003 dal súhlas žalovanému 1/ na predaj akcií.

Žalobca ako vlastník podielov ROPF mal za to, že uvedeným predajom akcií došlo k porušeniu zákona č. 385/1999 Zb. o kolektívnom investovaní. Porušenie vidí najmä v tom, že E.W. (ďalej len E.) nadobudla podiel 87,18% na základnom imaní spoločnosti S., a.s. v menovitej hodnote 5 556 896 000,-- Sk za kúpnu cenu 17 899 344 800,-- Sk. Z uvedeného vyplýva, že E. v r. 2001 za jednu akciu S., a.s. v menovitej hodnote 1 000,-- Sk reálne vyplatila čiastku 3 221,-- Sk. Dňa 22. septembra 2003 bol na B., a.s. uzatvorený priamy obchod s akciami S. a.s. v počte 179 889 ks za cenu 3 250,-- Sk za akciu. Podľa žalobcu sa jednalo o identické akcie, ktoré ROPF previedol na spoločnosť P., a.s. za cenu 1 700,-- Sk za akciu. Celkový rozdiel medzi kúpnu cenou, za ktorú E. kúpila 179 889 ks akcií emitenta S., a.s. a za ktorú tieto akcie predal žalobca 1/ z majetku ROPF, je suma 278 827 950,-- Sk. Dňa 15. apríla 2004 nadobudla E. podpisom zmluvy s Ministerstvom financií SR o kúpe akcií ďalších 10% základného imania S., a.s. za cenu cca 2,9 mld. Sk, čo je cca 4 550,-- Sk za akciu. Z toho vyplýva, že majoritný akcionár S., a.s. spoločnosť E. nikdy nenakupovala akcie S., a.s. za cenu, ktorá by bola nižšia ako 3 221,-- Sk za akciu. Podľa obsahu podaní žalobcu žalovaní 1/ a 2/ boli povinní postupovať v súlade s ustanoveniami zákona o kolektívnom investovaní v znení neskorších noviel. Keďže takto nepostupovali, porušili svoje povinnosti vyplývajúce z uvedeného zákona, a to tým, že nevykonali riadnu analýzu ekonomickej výhodnosti predaja uvedených akcií, nevykonali riadne zistenia reálneho dopytu a najvýhodnejšej ceny akcií, akcie boli predané priamo už vopred určenému záujemcovi a nesplnili si predtým povinnosť anonymnej ponuky týchto cenných papierov na verejnom trhu cenných papierov, nesplnili povinnosť predat' cenný papier za najvýhodnejšiu cenu, neponúkli tieto cenné papiere na odpredaj majoritným vlastníkom S., a.s. Pre tieto porušenia povinností vyplývajúce z cit. zákona Úrad pre finančný

trh rozhodnutím č. GRUFT 113/2004/SANE z 24. februára 2004 uložil žalovanému 1/ pokutu vo výške 2 000 000,-- Sk.

Krajský súd ďalej z obsahu spisu zistil, že ku dňu vzniku škodovej udalosti portfólio ROPF tvorilo 713 852 347 ks podielových listov celkovej hodnote 1 160 723 917,-- Sk. Čiže hodnota za 1 ks podielového listu bola 1 626,-- Sk. Ku dňu vzniku škodovej udalosti žalobca vlastnil 13 532 000 ks podielových listov ROPF, čiže jeho podiel na portfóliu ROPF v danom čase bol 1,89 %. Žalobca mal za to, že hrubým porušením príslušných ustanovení cit. zákona v prípade priameho predaja 179 899 ks akcií S., a.s. za cenu 1 700,-- Sk za akciu, dňa 18. februára 2003 mu bola ako podielnikovi ROPF spôsobená škoda vo výške 5 214 082,-- Sk. Tato škoda vznikla tým, že v prípade priameho predaja akcií S., a.s. z majetku ROPF do majetku E. za cenu 3 250,-- Sk za akciu, by bol výnos vyšší o sumu 278 827 950,-- Sk. Vzhľadom na to, že v portfóliu ROPF v kritickom čase bol podiel žalobcu 1,89%, je 1,89 % z čiastky 278 827 950,-- Sk v sume 5 269 849,-- Sk, o ktorú čiastku by sa zvýšila hodnota podielových listov žalobcu v ROPF. Toto je aj suma, ktorú žalobca uplatňuje ako náhradu škody.

Podľa § 373 Obchodného zákonníka kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Podľa § 420 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 13 ods. 4 zákona o kolektívnom investovaní správcovská spoločnosť je zodpovedná podielnikom, ktorých majetok v podielovom fonde spravuje, za všetky škody vzniknuté v dôsledku neplnenia alebo nedostatočného plnenia svojich povinností vyplývajúcich zo zákona alebo zo štatútu podielového fondu.

Z vykonaného dokazovania krajský súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal zodpovednosť za škodu voči žalovanému 1/. Táto zodpovednosť žalovaného 1/ voči žalobcovi ako podielnikovi bude daná, ak budú naplnené a žalobcom preukázané objektívne predpoklady zodpovednosti za škodu, t j. existencia porušenia právnej povinnosti, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Žalovaný 1/ sa nedopustil žiadneho porušenia povinnosti, z ktorého by mohla žalobcovi vzniknúť nejaká škoda. Predmetné akcie boli predané za najvýhodnejšiu cenu akú bolo možné dosiahnuť v danom čase a za daných okolností, čo v spore bolo preukázané. Tvrdenie, že akcie boli predané po viac ako siedmich mesiacoch za cenu 3 250,-- Sk za kus, nie je samo o sebe tvrdením, ktoré by poukazovalo

na to, že žalobcovi vznikla nejaká škoda. Škoda by mohla žalobcovi vzniknúť vtedy, ak by v čase realizácie predaja akcií bolo možné tieto predat' za vyššiu cenu. Nie je naplnený ani predpoklad zodpovednosti za škodu, t.j. existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody, nakoľko nedošlo k žiadnemu porušeniu povinnosti a tým, že nebola porušená povinnosť, nemohla škoda vzniknúť.

Žalobca sa proti žalovanému 2/ domáhal náhrady škody za porušenie povinností pri výkone funkcie člena predstavenstva žalovaného 1/, ktorý zodpovedá podielnikom za vzniknutú škodu (§ 57 prvá veta ZKI). Žalobca mal za to, že žalovaný 2/ tým, že dňa 18. februára 2003 zadal pokyn na predaj cenných papierov za cenu 1 700,-- Sk za kus nekonal s náležitou starostlivosťou, lebo sa nezaoberal pri rozhodovaní a nezohľadnil všetky dostupné informácie, týkajúce sa predaja akcií. Najmä mal vedieť, že analýza ekonomickej výhodnosti predaja akcií S. za cenu 1 700,-- Sk je nesprávna a nepodložená. Krajský súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, v čom spočíva porušenie povinnosti člena predstavenstva pri výkone jeho funkcie.

Krajský súd nezistil zodpovednosť za škodu ani u žalovaného 3/. Tento nemohol spôsobiť bezprostredne škodu podielnikom ROPF. Udelenie súhlasu žalovaným 3/ ako depozitára smerovalo k odsúhlaseniu limitnej ceny, ktorá zodpovedala hodnote predmetných cenných papierov majetku ROPF. Udelenie súhlasu neznamenal povinnosť žalovaného 1/ v postavení správcu ROPF akcie predat' v limitnej cene a nemalo vplyv na zákonné povinnosti iných subjektov podieľajúcich sa na predaji. Škoda podielnikom ROPF nemohla vzniknúť, nakoľko aj pred predajom akcií S., a.s. bola hodnota týchto akcií stanovená na 1 700,-- Sk a aj po ich predaji sa hodnota podielových listov nezmenila. Ak by nejaká škoda aj vznikla, môže spočívať len v ušlom zisku pre nedosiahnutie najvýhodnejšej ceny, ktorú bolo možné dosiahnuť v prospech otvoreného podielového fondu. Za dosiahnutie najvýhodnejšej ceny pri predaji akcií, ktorú bolo možné dosiahnuť v prospech ROPF, však nezodpovedá žalovaný 3/, nakoľko to nie je jeho zmluvná, ani zákonná povinnosť. Medzi podielníkmi ROPF a depozitárom neexistoval žiadny záväzkovo-právny vzťah, ktorý bol upravený v Obchodnom zákonníku, a preto ani náhrada škody voči žalovanému 3/ nemôže byť upravená Obchodným zákonníkom. Súd neuznal zodpovednosť žalovaného 3/ ani podľa 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, lebo miera zavinenia žalovaného 3/ tu nie je.

O náhrade trov konania Krajský súd v Bratislave rozhodol podľa výsledku sporu v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaným 1/a 2/ náhradu trov konania nepriznal, nakoľko

si ich neuplatnili. Žalovanému 3/ priznal náhradu trov za právne zastupovanie advokátom vo výške 361 698,60,-- Sk.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie s poukazom na ustanovenia § 205 odsek 2 písm. a), c), d) a f) O.s.p. Namietal, že predložil v prvostupňovom konaní dôkazy, z ktorých vyplýva, že v čase realizácie predmetného obchodu bolo možné predat' akcie S. za cenu 3 221,-- Sk za jeden kus majoritnému akcionárovi S. - E., ktorá mala o akcie záujem. Pokiaľ by žalovaní svoje zákonné a zmluvné povinnosti splnili riadne, došlo by k predaju akcií S., a.s. z majetku ROPF za cenu 3 221,-- Sk/kus, čo je o 1 521,-- Sk/kus viac oproti kúpnej cene akcií v predmetnom obchode. Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že prvostupňový súd nevykonal navrhnuté dôkazy, čím mu odňal možnosť konať pred súdom, a to pripojenie trestných spisov vedených na Okresnom riaditeľstve PZ Bratislava I, pripojenie spisov Úradu pre finančných trh o výkone dohľadu nad činnosťou žalovaného 1/ a žalovaného 3/, uložiť žalovaným 1/ a 3/ predložiť súdu zmluvu o výkone činnosti depozitára, ktorá by preukázala existenciu právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 3/, výsluch svedkyne JUDr. D., odborníčky na oblasť kolektívneho investovania. Nakoľko súd nevykonal navrhnuté dôkazy, neúplne zistil skutkový stav veci, a preto skutkové závery súdu prvého stupňa uvedené v predmetnom rozsudku neobstoja.

Žalobca opäť poukázal na právoplatné rozhodnutie Úradu pre finančných trh (ďalej len ÚFT) ako orgánu dohľadu, číslo GRUFT-113/2004/SANE z 24. februára 2004 a jeho odôvodnenie s tým, že po veľmi dôkladnom šetrení bola žalovanému 1/ uložená pokuta v celkovej výške 2 000 000,-- Sk za porušenie § 35 ods. 1 a § 36 odsek 2 zákona o kolektívnom investovaní. Poukázal tiež na právoplatné rozhodnutie ÚFT číslo GRUFT-126/2004/SANE z 23. novembra 2004, v ktorom vyslovil porušenie ustanovenia § 20 odsek 1 druhá veta cit. zákona žalovaným 3/, za čo mu bola uložená pokuta v celkovej výške 250 000,-- Sk. Žalobca mal za to, uvedenými rozhodnutiami preukázal, že žalovaní 1/ a 3/ porušili svoje povinnosti. Žalobca v odvolaní ďalej vytýkal súdu prvého stupňa, že nevychádzal z vyššie uvedených rozhodnutí ÚFT, ale rozhodol v priamom rozpore s týmito rozhodnutiami. Pokiaľ by žalovaní plnili riadne svoje povinnosti a vykonali by voči E. ponuku predaja predmetných akcií S., a.s. za cenu 3 221,-- Sk/akcia, za ktorú bola S., a.s. privatizovaná, pričom táto cena bola verejne známa, E. by akcie S., a.s. kúpila za túto cenu 3 221,-- Sk/akcia. E. nemala vedomosť o predaji predmetných akcií S., a.s. vo februári 2003, a teda nemala možnosť kúpiť tieto akcie. Napokon E. kúpila tieto akcie v septembri 2003 od súkromnej cyperskej spoločnosti, ktorá tak z predaja predmetných akcií S., a.s. dosiahla zisk

vo výške 278 827 950,-- Sk. Žalobca niekoľkokrát opakovane v jeho písomných podaniach akcentoval, že E. bola pripravená a interným rozhodnutím jej najvyšších orgánov aj zviazaná zaplatiť v prípade ponuky predaja predmetných akcií S., a.s. z majetku ROPF zo strany žalovaného 1/, konajúceho žalovaným 2/, sumu 3 221,-- Sk za jednu akciu.

Žalobca ďalej v odvolaní uvádza, že na žalovaného 2/ zákon o kolektívnom investovaní kladie vysoké nároky odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti ako aj povinnosť konať s náležitou starostlivosťou, ktorá v sebe zahŕňa aj povinnosť konať s odbornou starostlivosťou. Žalovaný 2/ nekonal s náležitou starostlivosťou, nezaobstaral si a pri rozhodovaní nezohľadnil všetky dostupné informácie, týkajúce sa predmetu rozhodnutia. Pri jeho odbornej spôsobilosti a náležitej starostlivosti mal vedieť, že analýza ekonomickej výhodnosti predaja akcií S. za cenu 1 700,-- Sk je nesprávna a nepodložená. Žalovaný 2/ nekonal s odbornou, ani náležitou starostlivosťou, keď za žalovaného 1/ 18. februára 2003 zadal pokyn na predaj cenných papierov 179 889 kusov akcií S., a.s. za cenový limit 1 700,-- Sk. Úplne zrejmé pochybenie žalovaného 2/ spočíva v tom, že akcie S., a.s. neboli ponúknuté na predaj majoritnému akcionárovi E. napriek tomu, že žalovaný 2/ verejne vyhlasoval a teda vedel, že majoritný akcionár je najpravdepodobnejší záujemca o kúpu týchto akcií. Akcie S., a.s. neboli verejne ponúknuté dokonca vôbec nikomu. Aj z tohto dôvodu bola žalovanému 1/ a žalovanému 3/ uložená pokuta rozhodnutím UFT.

Žalobca ďalej odvolanie namietal, že žalovaný 3/ porušil právne povinnosti podľa § 20 odsek 1 druhá veta a § 23 odsek 1 písm. a) zákona o kolektívnom investovaní tým, že sa uspokojil s informáciou od žalovaného 1/, konajúceho žalovaným 2/, že ponuky od iných spoločností boli na nižšej cenovej úrovni bez toho, aby túto informáciu akokoľvek preveril. Tým, že nepreveril výhodnosť predajnej ceny z hľadiska toho, či žalovaný 1/, konajúci žalovaným 2/, vykonal všetky potrebné kroky na stanovenie najvýhodnejšej ceny akcií S., a.s. aspoň výslovným dopytom na žalovaného 1/, aby tento preukázal, že aktívne oslovil potenciálnych investorov, u ktorých bolo možné predpokladať, že by mohli mať o kúpu akcií záujem. Žalovaný 3/ sa však pasívne uspokojil s informáciou od žalovaného 1/ o výhodnosti navrhovanej kúpnej ceny bez toho, aby táto informácia bola žalovaným 3/ aktívne preverená samostatným konaním s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami podielnikov tak, ako to stanovuje cit. zákon. Nepovažoval za správny ani právny názor prvostupňového súdu, že medzi podielnikom ROPF a depozitárom neexistoval žiadny záväzkovo-právny vzťah, ktorý bol upravený v Obchodnom zákonníku, a preto ani náhrada škody voči žalovanému 3/ nemôže byť v upravená Obchodným zákonníkom. Poukázal

na zmluvu o výkone činnosti depozitára uzavretú medzi žalovaným 1/ a žalovaným 3/ s tým, že ju možno považovať za zmluvu v prospech tretej osoby, nakoľko jej predmetom je odplatná správa cudzieho majetku, a to cenných papierov, patriacich podielnikom ROPF.

Žalobca odkazuje ďalej na svoje písomné podania zo 7. februára 2007, 20. júla 2007 a 26. októbra 2007.

Súčasne žalobca vytkol neurčitost' a nepreskúmateľnosť rozhodnutia v časti výroku o náhrade trov konania žalovanému 3/ vo výške 361 698,60,-- Sk, a to ohľadne špecifikácie priznanej náhrady za osem úkonov právnej služby.

Žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 221 O.s.p. a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel vrátane náhrady trov konania.

Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žiadali napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správne. Uviedli, že bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav z dôkazov predložených počas konania. Ak žalobca namietal, že ním navrhované dôkazy neboli súdom vykonané, tak mal súčasne preukázať, že ich nevykonaním nemohli byť zistené rozhodujúce skutočnosti potrebné v posudzovanom prípade pre vydanie meritórneho rozhodnutia súdu prvého stupňa a že teda tým pádom bolo neúplné. Podľa názoru žalovaných však žalobca nič také v doterajšom priebehu konania a ani v odvolaní samotnom nepreukázal a dokonca ani netvrdil. Žalobca neuviedol jediný právne relevantný argument, s ktorým by sa tak žalovaní, ako aj súd prvého stupňa neboli už v priebehu konania vysporiadali. Zdôraznil, že rozhodnutím ÚFT č. GRUFT-113/2004/SANE z 24. februára 2004 bola žalovanému 1/ uložená pokuta výlučne za porušenie odbornej starostlivosti nevykonaním krokov, ktoré by viedli k dosiahnutiu najvýhodnejšej ceny akcií. Rozhodnutie vôbec nekonštatuje, že by po vykonaní týchto krokov bola dosiahnutá vyššia cena ako práve tá, ktorá bola dosiahnutá. ÚFT, teda konštatoval pochybenia v procese predaja, nie v cene predaja, pričom sa však ďalej v rozhodnutí vôbec nekonštatuje, že by predaj akcií dňa 18. februára 2003 nezabezpečil dosiahnutie najvýhodnejšej ceny, akú bolo možné v danom čase dosiahnuť. Bolo preukázané, že cena, ktorá bola dosiahnutá, bola cenou trhovou (teda takou, ktorú bolo možné dosiahnuť v danom čase a na danom mieste). Zároveň bolo dokázané, že E. rokovala s právnym predchodcom žalovaného 1/ R., a.s. (ďalej len „R.“), ale na jeho ponuku na predaj nereagovala a ani svoj vlastný protinávrh nedala. Dôvodom bolo, že v danom čase mala E. iné strategické záujmy. Kúpa akcií od žalovaného 1/ v danom čase bola v rozpore s týmito strategickými záujmami. Neskôr došlo ku kúpe identického balíka akcií od

tretej osoby (o cca 7 mesiacov neskôr), avšak ako vyplýva zo znaleckého posudku, v tom čase bola trhovú situácia už iná, čo by viedlo aj k inej znalcom určenej cene (uvedené priamo v znaleckom posudku). To znamená, že vyššia cena bola dosiahnutá vtedy, kedy bola skutočne už vyššia všeobecná hodnota týchto akcií. Za takýchto okolností žalobca neunesol dôkazné bremeno o základných predpokladoch vzniku nároku na náhradu škody.

Žalovaní 1/ a 2/ ďalej uviedli, že žalobca len špekuloval a nepreukázal, že by dňa 18. februára 2003 E. zaplatila za akcie cenu vo výške 3 221,-- Sk/ akcia, teda cenu podstatne vyššiu ako bola ich hodnota, ak tak mohla urobiť už na jeseň v roku 2002 za cenu o cca 400,-- Sk na akcii nižšiu. E. reagovala na ponúkané ceny, nenavrhovala svoju vlastnú cenovú požiadavku v rámci cenovej taktiky, nakoľko v tom čase musela kúpiť 2 väčšie balíky akcií. Z hľadiska dôležitosti jednotlivých balíkov akcií najskôr chcela E. nadobudnúť späť 19,99% akcií S., a.s. od Európskej banky pre obnovu a rozvoj a 10% - ný balík akcií S., a.s. od Ministerstva financií SR a nakoniec zostávajúci balík akcií S., a.s. v objeme 2,82 % v tom čase v majetku R., a to v tomto poradí. Zaoberali sa otázkou pojmov hodnoty a ceny akcie. Podľa odborného stanoviska Ing. D. zo dňa 3. novembra 2007 všeobecná hodnota akcie podľa vyhlášky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny akcie ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorá by sa mala dať dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprímeranou pohnútkou. Nemožno preto prisvedčiť záverom žalobcu, že všeobecná hodnota akcie, ktorá je hodnotou, ktorá by sa mala dať dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, je značne, resp. diametrálne odlišná od trhovej ceny, ktorej zohľadnenia sa domáha žalobca. Podľa názoru žalovaných, medzi trhovou hodnotou a trhovou cenou totiž nie je buď žiadny rozdiel alebo ak tak len celkom minimálny (v prípade výskytu určitej špecifickej okolnosti). Zo znaleckého posudku spoločnosti Z., s.r.o. z 15. augusta 2007 vyplýva, že trhovú hodnotu akcií sa k 18. februáru 2003 pohybovala v rozmedzí od 1 600,-- Sk/akcia (hodnota určená porovnávacou metódou) do 2 006,-- Sk/akcia (hodnota určená podielom na vlastnom imaní S., a.s. k 31. decembru 2002, tzv. vnútorná hodnota). Ak by chcel žalobca uspieť, musel by preukázať, že v prípade, ak by žalovaný 1/ neporušil povinnosť, za ktorej porušenie mu bola uložená pokuta, dosiahol by pri predaji cenu ešte vyššiu, ako bola v danom čase všeobecná hodnota akcií, teda že by dosiahol cenu vyššiu, ako cenu trhovú. Nič také však žalobca nepreukázal. Naopak zo znaleckého posudku vyplýva, že sa nedalo očakávať dosiahnutie vyššej ceny.

V znaleckom posudku spoločnosti Z., s.r.o. zo dňa 15. augusta 2007 sa okrem iného uvádza aj to, že stanovenie trhovej hodnoty akcií metódou určenia ich tzv. vnútornej hodnoty (t.j. určenia podielu na vlastnom imaní) sa bežne nepoužíva a že uvedená metóda má len podporný charakter. Z toho teda vyplýva, že rozhodujúcou je porovnávací metóda, v súlade s ktorou bola trhovú hodnotu akcií určenú sumou 1 600,-- Sk/akcia. Žalovaní sú presvedčení, že práve cena vo výške 1 700,-- Sk/akcia zohľadnila okolnosti, na ktoré žalobca poukazuje (nárast vnútornej hodnoty na jednu akciu, postavenie S., a.s. na trhu) ako aj okolnosti, ktoré k 18. februáru 2003 boli objektívne dané (problémy s likviditou akcií, nevhodná akcionárska štruktúra S., a.s.). Nemožno teda nič namietat' voči tomu, ak trhovú cenu (1 700,-- Sk/akcia) bola o 100,-- Sk na akciu vyššia ako trhovú hodnotu akcie určenú porovnávací metódou (1 600,-- Sk/akcia). Žalovaní zastávajú názor, že pokiaľ mali dosiahnuť pri predaji akcií najlepšiu možnú trhovú cenu, nie je možné očakávať, že by táto trhovú cenu akcií bola podstatne vyššia ako ich trhovú hodnotu, a to predovšetkým v dôsledku okolností, na ktoré už žalovaní v priebehu konania poukázali.

Žalovaní sú toho názoru, že v posudzovanom prípade nejde o vzťahy medzi podnikateľmi, ani o vzťahy spadajúce pod tzv. absolútne obchody podľa § 261 ods. 1, resp. § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka. Právny vzťah podielníka (žalobcu) a správcovej spoločnosti (žalovaného 1/), resp. člena jeho štatutárneho orgánu (žalovaného 2/), ktorého obsahom je zodpovednosť správcovej spoločnosti za škodu spôsobenú porušením povinností pri správe podielového fondu a zodpovednosť člena štatutárneho orgánu za škodu spôsobenú porušením povinností člena štatutárneho orgánu pri výkone jeho funkcie, sú vzťahmi občianskoprávnymi, ktoré okrem iného vyžadujú na vznik takejto zodpovednosti aj preukázanie zavinenia na strane žalovaných. Žalobca v konaní nepreukázal vznik škody (v nebolo v konaní preukázané, že by dňa 18. februára 2003 bolo možné pri akomkoľvek postupe žalovaných dosiahnuť cenu vyššiu, ako bola cena, ktorá bola dosiahnutá (1 700,-- Sk/akcia), potom nie je daná ani príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti a ani zavinenie.

Ďalej žalovaný 2/ k odvolaniu žalobcu namietal, že žalovaný 2/ sa pri predaji akcií žiadneho porušenia povinností v súvislosti s výkonom funkcie predsedu predstavenstva správcovej spoločnosti nedopustil. Rozhodne teda nemôže platiť tvrdenie žalobcu, že rozhodnutie ÚFT má byť dôkazom porušenia povinností žalovaného 2/ pri výkone jeho funkcie, nakoľko rozhodnutie sa povinnosťami predsedu predstavenstva správcovej spoločnosti pri výkone jeho funkcie vôbec nezaobera a smeruje iba voči inému subjektu,

ktorým je žalovaný 2/. Ak žalobca uvádza, že na člena predstavenstva (žalovaného 2/) sú kladené najvyššie požiadavky, nakoľko člen predstavenstva musí konať s náležitou starostlivosťou, ktorá je širším pojmom ako odborná starostlivosť, má nepochybne pravdu, avšak len potiaľ, pokiaľ sa takéto konanie bude posudzovať vo vzťahu k výkonu funkcie člena predstavenstva. Nemožno totiž prisvedčiť záveru, že pojem náležitej starostlivosti by mal znamenať to, že člen predstavenstva je povinný suplovať činnosť všetkého odborného aparátu žalovaného 1/, nakoľko takéto konštrukcia by ani nemohla byť prakticky realizovateľná. Je síce pravdou, že žalovaný 2/ ako člen predstavenstva má rozhodovaciu právomoc, či obchod bude alebo nebude vykonaný, avšak z tejto jeho rozhodovacej právomoci nemožno ešte vyvodzovať zodpovednosť za správnosť predmetnej analýzy. Prijatie opačného záveru by muselo nevyhnutne znamenať, že žiadna spoločnosť by nepotrebovala odborný aparát, pretože aj tak by duplicitne všetky úlohy riešil sám člen predstavenstva, a to s plnou zodpovednosťou za dosiahnutý výsledok. Žalovaní preukázali dôkazmi, že akcie boli E. ponúknuté na predaj, avšak táto o ne za cenu asi o 400,-- Sk na akciu nižšiu ako bol v tom čase jej platný interný cenový limit (3 221,-- Sk/akcia) neprejavila záujem. Navyše to, že akcie neboli nikomu verejne ponúknuté, bolo dôsledkom stavu na trhu pred 18. februárom 2003, ako aj dňa 18. februára 2003, kedy sa na trhu nenachádzal subjekt, ktorý by bol reálne ochotný zaplatiť za akcie cenu vyššiu ako 1 700,-- Sk/akcia. Napokon žalovaný 2/ namietal premlčanie nároku žalobcu nad žalobou uplatnenú sumu 5 269 849,-- Sk, ktorú na sumu 13 167 116,-- Sk rozšíril osobitným podaním zo 17. februára 2006, keďže žalobca súdu prvého stupňa nepredložil žiadny dôkaz na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitímácie.

Žalovaní 1/ a 2/ navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Žalovaný 3/ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne a priznať náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci. Namietal, že žalobca uplatňuje náhradu škody voči žalovanému 3/ z titulu porušenia jeho povinností podľa zákona o kolektívnom investovaní (č. 594/2003). Na podanie takejto žaloby nie je aktívne legitimovaný, lebo podľa cit. zákona v znení platnom do 1. januára 2005 depozitár za škody spôsobené porušením povinností podľa zákona a zmluvy na výkon činnosti depozitára podielnikom ROPF nezodpovedá. Priamu zodpovednosť zakotvil až zák. č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní vo svojom ustanovení § 87 ods. 2, ktorý nadobudol účinnosť až 1. januára 2005. Až od účinnosti tohto zákona mohli podielníci

priamo vymáhať náhradu škody od depozitára na základe § 87 ods. 4 tohto zákona. Zdôraznil ďalej, že žalovaný 3/ nikdy nevyslovil súhlas s predmetným obchodom. Schvaľoval anonymný obchod prijímaním návrhov určených vopred neurčenému okruhu osôb na limitnú cenu. Súhlasil s predajom akcií emitenta S., a. s. počte 179 889 kusov za cenový limit 1 700,-- Sk za akciu z ROPF a nie konkrétny obchod žalovaného 1/. Za neodôvodnené pokladal žalobcom vytýkané pochybenie súdu o nevykonaní ďalších navrhovaných dôkazov, lebo išlo o dôkazy nesporné (rozhodnutia ÚFT, existencia zmluvy o výkone činnosti depozitára medzi žalovaným 1/ a žalovaným v 3/). Dôkazy, ktoré ešte žalobca navrhoval pôvodne vykonať, avšak následne na ich vykonaní netrval, nemohli preukázať nové skutkové okolnosti vzťahu k účasti žalovaného 3/ na skutkovom stave. Otázka posúdenia zodpovednosti, posúdenia porušenia právnej povinnosti, je právnym posúdením vecí. Zo žiadneho dôkazu predloženého žalobcom nevyplýva, že by dňa 18. februára 2003, kedy došlo k predaju akcií S., a.s. z majetku ROPF existoval subjekt, ktorý bol schopný a bez akýchkoľvek podmienok ochotný zaplatiť za predávané akcie cenu vyššiu ako 1 700,-- Sk za akciu a akcie nemohol kúpiť z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného 3/ (§ 20 ods. 1 ZKI). Z výpovede právneho zástupcu E. a S., a.s. (Mgr. S.), na ktorú sa žalobca odvoláva, nevyplývajú skutočnosti, ktoré z nich žalobca vyvodzuje. Z tohto dôkazu nevyplýva, že E. bola dňa 18. februára 2003 jednoznačne a bezpodmienečne rozhodnutá a pripravená za 2,82% akcií S., a.s. zaplatiť sumu 13,8 mil. eur (3 219,69,-- Sk/akcia pri kurze NBS platného 18. februára 2003, 1 euro = 41,970,-- Sk). Vyplýva z nej, že prioritou E. boli dva väčšie balíky akcií vlastnené Slovenskou republikou a Európskou bankou pre obnovu a rozvoj. Rovnako z nej vyplýva, že rokovania o kúpe akcií s R., a. s. ukončila v lete 2002 E. a v septembri 2003 kúpila predmetný balík 2,82% akcií S., a.s. aj z dôvodu, že v tomto čase už boli známe podmienky na nadobudnutie 10% akcií vo vlastníctve Slovenskej republiky. Tiež z nej nevyplýva tvrdenie žalobcu, že z rozhodnutia predstavenstva a dozornej rady E. vyplýval záväzný pokyn, podľa ktorého zástupca E. bol zaviazaný ponúknuť za predmetný balík akcií S., a.s. až cenu v prepočte 3 220,-- Sk za akciu. Z výpovede vyplýva pravý opak, keď je v nej uvedené: „E. reagovala na ponúkané ceny, nenavrhovala svoju vlastnú cenovú požiadavku v rámci cenovej taktiky, nakoľko v tom čase musela kúpiť 2 väčšie balíky akcií.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolaací súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu poukazuje na zistený skutkový stav súdom prvého stupňa. Osvojuje si dôvody napadnutého rozhodnutia, ako aj právne posúdenie. K námietkam uvedeným v odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné stanovisko.

Podľa obsahu spisu súd prvého stupňa na prejednanie veci samej nariadil viackrát pojednávanie, na ktorých umožnil účastníkom konania, teda aj žalobcovi splniť zákonnú povinnosť uloženú v § 120 ods. 1 O.s.p., označiť a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd však nie je viazaný dôkaznými návrhmi účastníkov. Je oprávnený posúdiť a rozhodnúť o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Žalobca v odvolaní vytkol krajskému súdu, že nevykonal navrhované dôkazy, ktorými by preukázal svoj uplatnený nárok. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcom navrhované dôkazy (vyžiadanie trestného spisu, spisu z Úradu pre finančný trh, predloženie zmluvy o výkone depozitára od žalovaných) by mali preukázať skutočnosti, ktoré jednak neboli v konaní sporné a jednak nimi nemohli byť preukázané rozhodujúce skutočnosti pre priznanie práva na náhradu škody. Nevykonanie navrhovaných dôkazov teda neznamená procesné pochybenie súdu s právnym následkom odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 2 písm. f/ O.s.p., na ktoré ustanovenie žalobca v odvolaní poukázal.

Krajský súd sa oboznámil s rozhodnutím Úradu pre finančný trh, Bratislava z 24. februára 2004, č. GRUFT-113/2004/SANE, z ktorého zistil, že žalovaný 1/ pri nakladaní s 179 889 kusmi akcií emitenta S., a.s. B. dňa 18. februára 2003 ich predajom za 1 700,-- Sk/kus porušil povinnosť spravovať majetok podielového fondu s odbornou starostlivosťou v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Z toho dôvodu mu bola uložená pokuta.

Súd prvého stupňa sa tiež oboznámil s písomným odborným stanoviskom znalca z odboru ekonómia a manažment, odvetvie financie, Ing. D. z 26. októbra 2007 predloženého žalobcom (č.l. 311 spisu), s výpoveďami svedkov a s písomnými stanoviskami účastníkov konania k prejednávanej veci.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu žalobca jednoznačne nepreukázal, že škoda, ktorú žalobca vyčíslil sumou 13 167 116,-- Sk, mu vznikla v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti konať v zmysle zákona o kolektívnom investovaní žalovaným 1/. Nebolo žalobcom preukázané a nevyplýva to ani z rozhodnutia Úradu pre finančný trh, že by v danom čase žalovaný 1/ pri dodržaní všetkých podmienok a spôsobov podľa cit. zákona dosiahol predajom akcií vyššiu trhovú cenu, než za ktorú akcie v skutočnosti predal. Tiež

nebolo jednoznačne žalobcom preukázané, že predmetné akcie by žalovaní za cenu 3 221,-- Sk/akcia mohli predať majoritnému akcionárovi E..

Vzhľadom na to, že na cenu akcií pôsobia rôzne okolností na kapitálovom trhu, cena závisí od osobných pomerov predávajúceho alebo kupujúceho (viď znalecký posudok Ing. D.), odvolací súd prisvedčil žalovaným 1/ a 2/, že žalobcom určená cena akcie 3 221,-- Sk za 1 kus v čase predaja akcií 18. februára 2003 sa bez ďalšieho javí ako špekulácia.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní nepreukázal existenciu škody, ani príčinnú súvislosť medzi porušením záväzku žalovanými a vznikom škody. Pretože nezistil základné zákonné predpoklady pre priznanie uplatneného práva na náhradu škody v zmysle § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka voči všetkým žalovaným, vecne správne žalobu zamietol.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie vo veci samej podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd preskúmal aj výšku priznanej náhrady trov konania žalovanému 3/. Zistil, že tieto boli priznané na základe jeho vyúčtovania z 20. novembra 2007 (č.l. 369). Odvolací súd vyúčtované trovy pokladal za účelne vynaložené.

Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, a preto im podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 patrí náhrada trov odvolacieho konania. Žalovaným 1/ a 2/ v odvolacom konaní trovy nevznikli, a preto odvolací súd im náhradu trov nepriznal. Žalovanému 3/ vznikli trovy za právne zastupovanie advokátom, ktorému patrí odmena za jeden úkon právnej pomoci, a to vyjadrenie k odvolaniu vo výške 39 050,-- Sk za úkon, 19% daň z pridanej hodnoty 7 419,50,-- Sk zo sumy 39 050,-- Sk a paušálnu náhradu 190,-- Sk. Spolu trovy odvolacieho konania činia 46 659,50,-- Sk (v prepočte konverzným kurzom 30,126 Sk/euro), 1 548,81 eur.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 19. februára 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.